

verhalen schetsen eerst het intense geluk om dan des te scherper de ontgoocheling en het gemis aan te snijden. Sensualiteit, misverstanden en pijn worden niet vrolijk weggemoffeld omwille van het jeugdige publiek, integendeel. De zintuiglijke taal van Dimitri Leue maakt al deze gevoelens uiterst tastbaar voor kleine en grote mensen. En ook de hoop wordt niet kunstmatig in stand gehouden. Matthias en Ikar blijven hopen terwijl zelfs het kleinste kind ziet dat Zarah en David niet terug zullen komen. Na deze twee intense monologen lopen Matthias en Ikar mekaar tegen het lijf. Ze wisselen enkele woorden en besluiten met mekaar te trouwen. Een sprookjesachtig happy end of een sprookje als begin van een nieuw liefdesverhaal?

Naargelang je ervaringen kleur je het einde anders in, en het is maar de vraag of de ervaringen van kinderen zo anders zijn dan die van jongeren en volwassenen. Verliefdheid leidt niet vanzelfsprekend tot een intieme relatie, dat ondervind je als jongere. Maar dat een huwelijk geen garantie is voor een duurzame band ervaar je al als kind, in je eigen gezin of bij vriendjes. De banaliserende of moraliserende benadering van relaties in de openbare sfeer staat haaks op de vaak verscheurende ervaringen van jongeren, volwassenen én kinderen. In onze vrolijke tijden, waarin verlies tot de taboesfeer hoort, is *Zarah* een te koesteren kleinood. Fantasierijk genot en liefdevolle ernst

Zarah of de vogels komen terug uit het Zuiden – Dimitri Leue en Tine Reymer, CC De Kern en Bronks / Arnout Deurinck

gaan er hand in hand. *Zarah* reikt een taal aan om complexe gevoelens bespreekbaar te maken en om troost te vinden bij een gang van zaken waar je met je hoofd – en met je lichaam – niet bij kan. Wie de voorstelling niet meer kan

gaan zien, kan de monoloog van Matthias nog kopen (*Zarah of de vogels komen terug uit het Zuiden*, Standaard Uitgeverij). Met de illustraties van Tom Hautekiet erbij is ook het boek een te koesteren kleinood.

De weg van het misverstand

Een reплик van Hendrik Tratsaert op het Etcetera-artikel over het parallelprogramma van het Theaterfestival

In *De weg van het gezond verstand* (Etcetera 61, oktober 97) stelt Peter Anthonissen dat het parallelprogramma van het Theaterfestival 'het punt zou moeten zijn waarop een voorlopige en tussentijdse balans wordt opgemaakt van al wat er in het theater leeft, broeit en suddert, niet alleen door om te kijken, maar ook door te anticiperen en vooruit te durven blikken.' Deze omschrijving is de samenvatting van een lyrische beginselverklaring van Johan Reyniers, die het uiteraard over het Klapstukprogramma had. Deze vergelijking loopt dan ook mank: Klapstuk is per definitie een creatiefestival, het Theaterfestival een toonfestival met een randprogramma. Is een zelfde verwachtingspatroon op een rand(parallel)programma projecteren niet behoorlijk buiten verhouding?

In paragraaf twee volgt laconiek: 'Het pa-

rallelprogramma in deSingel heeft niet aan die verwachtingen kunnen beantwoorden.' Door zijn conclusie voorop te plaatsen in zijn betoog ontgaat het de lezer voorlopig dat daar 'zijn' verwachtingen had moeten staan. Na zijn eerste oordeel geeft de schrijver de indruk dat programma ook te bespreken en te analyseren om zijn uitspraak hard te maken. Uit zijn relaas blijkt evenwel dat de schrijver slechts een deel van het programma heeft gevolgd: de diverse debatten, het vTI-colloquium over politieke dramaturgie, en – als betrokkene – de jongerenjury. De ruime helft van het programma laat hij onbesproken en is dus onbestaande. Of dient volledigheid zijn argumentatie niet? Bovendien is een gedegen vergelijking met voorgaande edities kennelijk overbodig. Wel bundelt hij een aantal argumenten, contradic-

ties, anekdotes en impressies, die samen bewijskracht moeten vormen, maar door een warrige opeenstapeling zichzelf ontcrachten.

Peter Anthonissen zet vooral vraagtekens bij de redenering van waaruit sommige inhoudelijke keuzes tot stand zouden zijn gekomen. Een debat als *Hollandse Golf?*, n.a.v. de prominente vertegenwoordiging van jonge Nederlandse groepen in de selectie, zou 'een opportunistische oorsprong' kennen; 'hoe zou de keuze van een bepaalde, subjectieve jury het bestaan van een Hollandse Golf kunnen bevestigen?' Die namen 'sluimerden al langer dan vandaag in theaterland'. Met dat theaterland kan hij enkel die twee moedige programmatoren beneden de Moerdijk bedoelen die 't Barre Land & Co kansen gaven vóór hun selectie. De titel van het debat was bewust